

namreč prerezane — je policija takoj organizirala na cestah bloke ter začela preiskovati vse hiše na zadevnem področju. Toda nihče ni ničesar opazil. S policijo delajo tudi izvedenci iz Scotland Yarde, toda vse do večera še niso bili odkriti sledovi za roparji.

Težnja za sodobno poljedelsko proizvodnjo v azijskih deželah

Prehod s tradicionalnih kultur k raznolični proizvodnji

Poučna Ezopova basen - Napori jugovzhodnih dežel Azije, da vskladijo svojo poljedelsko proizvodnjo z naraščajočim prirastkom prebivalstva - Politično pogojeno pomoč večina azijskih dežel zavrača

V Bangkoku je pred kratkim nekdo v neuradnem pogovoru in v nekoliko modernizirani obliki pripovedoval eno Ezopovih basni, in to v obliki nekakšnega komentarja v zvezi s svetovnim kongresom o prehrani, kongresom, ki je bil nekako napovedal svojo lakotijo. Basen govori o kmetu, kako ta stoji poleg svojega voza, katerega kolesa so ne bila pogreznila v blatu, pa joče in molči, da bi se izkopal iz nesreče, v ozračju pa se sliši glas, ki mu pravi: »Nihče ne pomaga, razen onem, ki si sam nocoj pomaga!«. Podstavi rame pod kolo in odvrni vola.

Pripovedovalec je pri tem prav gotovo mislil na večje napore, ki bi jih morale posamezne azijske dežele, posebno one na jugovzhodnem delu kontinenta, znane kot glavni proizvajalci hrane, ki bi jih te dežele torej morale vsaj, da bi se zmanjšalo nesrečanje, ki je nastalo med prirastkom prebivalstva in proizvodnjo živilskih potrebščin.

Zelo je živl in nasploh življenjska rešenja prebivalstva so v teh deželah daleč pod povprečjem v smislu evropskih meril. Vzemimo za primer Tajsko, da azijske pojme deželo z dokaj visokim življenjskim standardom, katera ima precej plodne, čeprav ne v celoti obdelane zemlje, in kjer pa kmet živi, kot je živel pred nekaj stoletji, slabo prehranjen in obremenjen s številnimi boleznimi.

Tajski poljedelec pridelal na enem raj (površinska mera) ko maj 210 kg riža, v tem ko ga njegov sosed v Burmi na isti površini pridelal 213 kg, na jugu Vietnama 231, na Japonskem pa 630 kg. Razumljivo, da se v istem razmerju oblikujejo tudi povprečni dohodki poljedelskih proizvajalcev.

Razlogi takšnega stanja so v glavnem znani: v proizvodnji, se pravi v načinu in metodah proizvodnje riža, osnovne in poglavitne hrane azijskih prebivalcev, lahko rečemo, da se stoletja nič ni spremenilo. Zetev je odvisna od dežja, oziroma suše, vtem ko o mehanizaciji sploh ne more biti govora, a namakalne naprave, oziroma sistemi se nahajajo šele v izgradnji. Velike poplave, do katerih pogosto prihaja v dolinah in v delstih predelih rek, katerih struge niso regulirane, kot na primer v Burmi, lahko v tolikšni meri uničijo pridelek, da kmet pospravi šele deseti del tega, kar je bil pričakovati.

Odvisnost od naravnih, predvsem vremenskih razmer, znatno zmanjšuje tudi izvozno zmogljivost glavnih proizvajalcev riža v jugovzhodni Aziji. Kambože, Tajsko in Južna Vietnama, da ne govorimo o tistih deželah, ki z lastno proizvodnjo ne krijejo niti lastnih potreb, marveč so odvisne od uvoza.

Statistike ekonomske komisije OZN za Azijo in Daljni vzhod pravijo, oziroma dokazujejo, da je slabo vreme bilo eden od glavnih vzrokov padca rizeve proizvodnje v jugovzhodnih predelih Azije, razen v Vietnami, na področjih pod 17 vzporednikom, kjer so zaradi vojnih dogodkov bila zapuščenja domala vsa rizeva polja. Vendar bi se v borbi s slabim vremenom mogle z uspehom uporabiti sodobnejše metode obdelovanja, sodobnejša sredstva in naprave, ki bi gotovo navzile vsu omogočila boljši pridelek riža.

Zdaj so malone vse te dežele v svoje večletne gospodarske načrte vnesle kot eno glavnih točk modernizacije poljedelstva ter pridobitev novih obdelovalnih površin. Rezultati tega so skoraj povsod manj ali več očitni, vendar imajo strokovnjaki v tem pogledu tudi več kritičnih pripomb.

Začenjajo pri delstvu, da na večini področjih sploh ne obstaja glad po zemlji, se pravi, da je zemlje dovolj, kar omogoča lažjo ekstenzivno proizvodnjo. Če bi se pa skušala stopiti v nasprotni smeri, pravijo strokovnjaki, bi se z ustvaritvijo novih ornih površin ter uporabo sodobnejših metod na starih, kakor tudi s pomočjo večje uporabe umetnih gnojil in istočasno gojitvijo dveh kultur, mogli vsakekor doseči tudi boljši rezultati.

Med izvozniki riža postavljajo Burmo kot primer takšnih vsiljenih naporov, kjer se ob novih ornih površinah obenem tudi na starih dosega določen maksimum. Toda tu so v poljedelski proizvodnji lanske leto porabili okrog 34 tisoč ton umetnih gnojil, nasproti 26 tisoč ton v letu 1961.

Po drugi strani se v azijskih deželah vse bolj širi tudi prepričanje o potrebi različne proizvodnje, se pravi o tem, da se opusti izključno pridelovanje tradicionalnih pridelkov iz kolonialnih časov. Malajska vlada bo letos dala na razpolago znatne vsote denarja za izvedbo programa preusmeritve majhnih posestev od proizvodnje gume na druge kulture. In čeprav se v tem v določeni meri skriva namen, da se zaščitijo veliki lastniki plantaž pred odvečno proizvod-

njo naravnih gume, katere so svetovna tržišča že prepolna, pa je vendarle ta ukrep pozitiven, v kolikor teži za razširitev proizvodnje, in to predvsem živilskih potrebščin, da bi se tako ta proizvodnja nekako vsilila s stopnjo naraščanja prebivalstva.

Tajsko, Kamboža in Burma se zadnji čas pojavljajo tudi kot izvozniki pomembnih količin koruze, oljnih semen in drugih kultur, ki jih goje hkrati z rižem in katere v dobrih meri omogočajo dotok za nacionalno izgradnjo tako potrebnih tujih deviz.

Raznoličnost poljedelske proizvodnje, ki kateri težijo dežele jugovzhodne Azije, ko imela, kot menijo strokovnjaki, ugoden vpliv tudi na spremembo strukture sicer enolične in nezadostne prehrane prebivalstva.

Tuja pomoč v prid razvoja po-

jedelstva je v teh deželah v vsakem primeru dobrodošla, predvsem kar zadeva mehanizacijo in kmetijska sredstva, potrebna za sodobno obdelovanje, vendar so potrebe še vedno mnogo večje od pomoči, ki prihaja. Skratka: še vedno je več koristnikov, ki pomoč potrebujejo, kot pa ponudnikov, ki so takšno pomoč pripravljeni dati. Večkrat se tudi dogaja, da je ta pomoč politično pogojena, kar pa ne odgovarja splošni politični orientaciji večine teh azijskih dežel. Zaradi tega se vse močnejše čujejo glasovi, da se je treba bolj opreti na lastne sile, povečati lastne napore, obenem pa te vsiljivati s svetovno akcijo borbe proti lakoti, ki je gotovo ena najplemenitejših bitk, kar jih je kdaj človeštvo vodilo v svoji zgodovini.

N. V.

PRIMORSKI ŠTUDENTI NA PEVSKI TURNEJI PO POLJSKI

Brezhibna discipliniranost človeka in «twist na poljski način»

Na prestolu rektorja krakovske univerze - Dvojni praznik smo kar skupaj slavili - Zelo draga kapljica in čudno razvrščenje dežel

Grad Wawel v Krakovu

V Krakovu smo prišli v rano jutro 22. julija, na dan poljskega praznika, obnove države. Ko smo se za silo naspali, nas je asistent za strokovnjake Jagellonske univerze, magister Wagner — po rodu iz Wilna — vodil po mestu od ene znamenitosti do druge in nam jim razlagal v najbližji hrvaščini. Poleg cerkva nam je razkazal glavne in najstarejše univerzitetne zgradbe kot sta Collegium Majus in Collegium Novum. Današnje glavno univerzitetno poslopje v lepem parku ob spomeniku Nikolaju Koperniku na poljski narodni ples. Ob taktih poljske poloneze so se pari dostojanstveno in svečano priklanjali. Nekateri smo to gledali z galerije in moram reči, da je bil prizor lep.

Po polonezi je bilo treba zapeti. Spravili so me pred mikrofonom: v kratkih besedah sem se po slovensko zahvalil poljskim kolegom za vabilo, ter jim čestital prazniku, rekoli, da je za nas dvojni praznik, kajti 22. julij slučajno praznujemo tudi v Sloveniji. To sem ponovil še v francosčini in ko sem na koncu dodal nekaj stavkov v poljski in končal z obveznim, a nič manj iskrenim klicem: »Niech żyje przyjaźń polsko-jugosłowiańska«, je v dvorani završalo, kot da bi bil vstopil Gomulka. Vodopivec po pa tudi zapeli kot se spodobilo. Studente so nas poslušali sede in stoje, nekateri so čepeh kar po parketu. Na galeriji je bila skupina dijakov in profesorjev iz Marceila. Ti so bili silno navdušeni, na koncu pa razočarani, ker je zbor za pel le del svojega bogatega spreda. Mislim, da je bil z na-

stopom zadovoljen tudi dirigent Ciar Krpač, ki je bil pripravljen zbor že za majske jubilejne nape.

Sledil je ples in kmalu se je orkester zamenjal. Na oder so prišli nekje mladi muzikanti in tako vneto nabijali in pihali v svoje instrumente, da smo vsi, ki smo bili v dvorani, začeli ritmično plesati. Ti so skoraj kmalu po vseh poljskih mestih. Druga vrsta klesov se imenuje »WARS« (neka kratka); v njih se dobe hladna jedila in pivo. Spet se čudimo, da tako estetska likovna oprema, kot jo vidimo na raznih plakatih, se ni zaljevala embalaže. Ta je še marsikje čisto mero skromna, da ne rečem primitivna. Najbrž pa smo tudi mi postali že preveč kritični, da včasih na Poljskem iskreno, čeprav tudi sami še nimamo kot je treba.

Drugi dan bivanja v Krakovu smo imeli koncert sredi mesta, v starodavni trdnjavi Barbakan iz XV. stoletja. »Gazeta Krakowska« in »Dziennik Polski« sta pisala, da je nastopil »eden z najlepših (najboljših) chorov evropskih« s koncertom v poljskem jeziku. Zbor je bil izredno mlad, vendar zelo discipliniran. Vse je bilo v skladu s poljsko tradicijo. Vse je bilo v skladu s poljsko tradicijo. Vse je bilo v skladu s poljsko tradicijo.

Se isti večer so nam krakovski prijatelji priredili poslovični večer. Priskrbeli so nam celo jugoslovansko vino, ki je zelo drago. Na sporedu so bili podzdravi govori gostiteljev in predsednik zborna »Złota Polja«, zdravnice, petje in ples. Zamenjali smo si darila. Poljaki pa so nam tudi pripeli značke Zdrženja poljskih študentov. Pozno v noč so nas sprejeli gostitelji do vrat našega »Zlatja«.

Zadnji dan je bilo na vrsti radijsko snemanje; ostal nam je še prost popoldan. Vabile so nas predvsem trgovine s kristalnim steklom in porcelanom. Vaze in okrasni so neverjetno poceni. Splača se kupiti tudi plošče s klasično glasbo. Ob pol petih popoldne smo se šli voziti z ladjo po Visli. Ko bo do te reke opremili še z nekaterimi zaporniki, bo plova tuja za večje ladje vse izpod Krakatov do Baltika. Peljali smo se do Nove Hute.

Zvečer smo se poslavljali na postaji. Kristina in Teresa sta nam delili evetje, ben Wagner pa je bil v skrbih, če bomo dobili sedeže v Chopin Expressu. Zamenjali smo se še nekaj naslovov, se toplo pozdravili in že smo zasilišli. Wacka, ki je po slovensko ponavljaj agremo, gremo. Se zadnja pesem in vlak je potegnil, vneto mahanje in klic: »Na svidenje v Ljubljani!«

D. Katowice, kjer smo se spravili v tisti slavni Chopin Express, sta nas spremljala Leszek in Wacek in pa Maryla iz Wrocława, ki nam je zmeraj delila marjetice. Debele sole so ji tekle po licih, ko so se odpravili veseli in prijazni primorski fantje, katerim bi bila najraje dala svojo dušo.

V Mariboru so nas presenetili z odlično sanitarno inspekcijo, da nas je treba izolirati, kar prihajamo iz Poljske, kjer so se pojavile črne koke. Zdravniški pregled na postaji v Ljubljani in štiri dni opazovanja doma nas je končno rešil tudi te skrbi. Iz prijateljske Poljske smo odnesli nadvse dragocene spomine in v veliko veselje nam bo, ko bomo konec avgusta tuji v Sloveniji lahko pozdravili naše drage gostitelje iz Krakova.

Tomaž Pavšić

Nedeljske «ex tempore» na Kontovelu se je udeležil tudi slikar prof. Avgust Cernigoj, ki ga vidimo pri delu.

TOČNI PODATKI O AMERIŠKEM PODZEMLJU

Valachi razkril «sindikato zločina»

Borba med skupinami in posamezniki - Kdor se «zakona» ne drži, plača z glavo - Zakaj so posamezni gangsterji umrli

NEW YORK, 9. — Iz Winnipeg prihaja vest, da je Joseph Valachi skrivne neke na obalah nekega jezera v zahodni Kanadi. Tako piše «The Winnipeg free press», ki dodaja, da je Valachi skrivni neke hiši daleč od vsakega drugega naselja in da ga varuje posebna straža. Kdo je ta Valachi, katerega življenje je tako dragoceno. Zadeva zasluži nekoliko več pozornosti, ker razkriva podtalno kriminalno dejavnost v ZDA.

Valachi je bivši kraketeer in je bil obsojen na do smrti ječo zaradi nekega umora. Agenti «Federal bureau of investigations» pa so ga odpeljali iz zapore in ga varujejo daleč od naselij, daleč od ljudi, da bi ga zavarovali pred njegovimi bivšimi kolegi, torej pred ljudmi iz ameriškega podzemlja, ki so sklenili, da ga bodo umorili, da bi s tem preprečili Valachijevo pričanje pred senatno komisijo v zvezi z razkritjem, ki ga je dal o ljudeh in o organizaciji ameriškega podzemlja, in kaj je Joseph Valachi povedal?

Smrt Alberta Anastasie, atentat proti Franku Costello, izginotje Franka Scalisie in Antonia Strola, borba med organizacijo Protaci ter tolpo bratov Gallo ni, po izjavah Valachija, nič drugega kot notranja borba v okviru «Crime syndicates», to se pravi tiste organizacije, ki vodi in nadzira razpečevanje mamil, izkoriščanje prostitutice in druge podobne kriminalne dejavnosti na vzhodni obali ZDA in morda celo v vsej deželi.

To senzacionalno odkritje, ki osvetljuje celo verigo krvavih zločinov, do katerih je v zadnjih šestih letih prišlo v New Yorku in bližnjih krajih, so v Washingtonu dali funkcionarji pravosodnega ministrstva, ki so dodali, da so to zvedeli od Valachija, ki mu sedaj grozijo člani tega torej tudi njegovega podtalnega življenja.

Po podatkih, ki jih imajo policijski organi, je sindikat zločinov razpisal na Valachijevo glavo nagrado v znesku 100.000 dolarjev. Joseph Valachi je ameriški policijci izdal imena, ki so najbolj znana v vsej »poznejši« zgodovini ameriškega kriminalnega podtalnega življenja. V svojem poročilu je omenil imena: Lucky Luciano, Frank Costello, Vito Genovese, Alberto Anastasia, Joe Profaci, bratje Gallo itd. Gre torej, za staro gardo ameriškega podzemlja ter tudi za člane nove garde. Se le danes — po njegovem poročilu — prihaja na dan odnos med temi skupinami ter v sklopu tako imenovane anše zadeve, kar jih hkrati pojasnjuje celo vrsto kriminalnih epizod iz prve polovice dobe.

Zadeva se nanaša tudi na dobo, ko je bil vojna vse te dejavnosti Lucky Luciano, kateremu je uspelo v organizacijo gangsterstva uvesti železno disciplino in ko ni dovolil, da bi se interni spori razrašali. Ko pa je Lucky Luciano moral nazaj v domovino, v Italijo, je organizacijo prevzel Frank Costello. Pravzaprav

sta si vrhovno vodstvo lastila Frank Costello in Vito Genovese. Toda 1957. leta je Genovesejev pomočnik Vincenzo Gigante na Costella streljal in ga ranil v glavo. Računal je seveda, da ga bo ubil, pa ga ni, Frank Costello se je kmalu potem moral umakniti pred »zmagovitim« Vitom Genovesejem, ki se je smatral, da je že edini gospodar vsega podzemlja. Tedaj pa se je proti njemu postavil Costellov osebni prijatelj Albert Anastasia, ki je Genoveseja obtožil, da krši zakone Luckyja Luciana, ki je bil prepovedal vsakršno obravnavanje notranjih sporov v sindikatu.

Iz tega se je izčimila borba med Anastasio in Genovesejem in nekega dne je Anastasio prijatelj Frank Scalisie padel pod strel na življenjskem trgu v Bronxu. To je bil opomin Anastasie, toda Anastasia ni popustil in je že pripravil napad na tekmeča Genoveseja. Ni mu pa uspelo, kajti v novembru 1957. leta sta v brivnici hotela, v katerem je stanoval, dva gangsterja Anastasio umorila. Tedaj se ni zvedelo, kdo sta morila in zadeva je »romala v arhiva, Danes pa se je, po izpovedi Valachija, zvedelo, da sta morila bila Ralph Marfieri, ki je danes v zaporu zaradi drugih zločinov, ter Joe Gioielli, ki pa je 1961. leta »neznamo« izginil. Pripadala sta starejši gardi, ki jo vodi Joe Profaci. To se pravi, da je bil Anastasia žrtev notranjih sporov tega ameriškega podzemlja, torej svojega tekmeča Genoveseja.

Zato je do leta 1960 Genovese postal vrhovni in nesporovodni »sindikata zločina«. Toda tedaj so ga spravili v zapor zaradi razpečevanja mamil. Vendar je iz svoje celice še nadalje vodil svojo organizacijo in to preko svojih dveh pomočnikov Carla Gambina in Antonia Strola. Konec leta 1961 pa je Strollo sklenil postaviti se na lastne noge in v ta namen je organiziral svojo točo, s čimer pa je izzval Genoveseja in kršil njegov ukaz, da mora »sindikatu« začasno prekiniti s prodajo in razpečevanjem mamil in svojo dejavnost usmeriti k manj nevarnim poslom. Leta 1962 pa je Strollo na čuten način izginil in o njem ni bilo več glasu.

Joseph Valachi, ki je vso to zgodbo o podtalnem življenju in medsebojnih borbah med posameznimi skupinami izdal, je svojo zgodbo končal. Tudi on sam je spadal v eno teh točk. Bil je Strollov sodelavec. Čeprav je bil v zaporu, je vedel, da ga bo kazens zadeva, ker je kršil ukaz, da se razpečevanje mamil prekine, in v tem vznidžu je pred osmi meseci v strahu, da ga bo neke jetniški tovariš umoril, napravil nov zločin. Umoril je tovariša in zaradi tega je bil obsojen na do smrti ječo. Ves čas pa ga je moril strah, pred mačevanjem, zato je sedaj vso to stvar poveril policiji in jo hkrati prosil naj mu zaščiti življenje.

PETEK, 9. AVGUSTA 1963

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Ameriški odmevi; 12.15: Pogled na svet; 12.30: Iz glasbenih sporedov; 13.30: Solisti in orkestri; 17.00: Ansambel Franco Russo; 17.20: Pesem in ples; 18.15: Umetnost, književnost in predvzeto; 18.30: Iz del dunajskih klasikov; 19.00: Violonist Rok Klopčič; 19.15: Zlati, tisoletni vladar sveta; 19.30: Jug. ritmični motivi; 20.00: Sport; 20.30: Gospodarstvo in delo; 20.45: Revija avtorjev Julije Benečije; 21.00: Koncert operne glasbe; 22.00: Doba odjuge v sovjetski književnosti; 22.20: Jazz koncert; 23.00: Skladbe za lutnjo.

Trst

12.00: Plošče; 12.25: Tretja stran; 13.15: Orkester tedna; 13.30: Beseda in glasba; 13.45: »Alice nel paese delle meraviglie«; 14.05: Beneški solisti; 14.45: Jazz.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 8.00: Prenos RL; 12.00 in 12.50: Glasba po željah; 13.40: Gorški polifonski zbor; 14.00: Melodije za vas; 14.20: Dunajske melodije; 15.30: Logarski in Pohorski fantje; 16.00: Pisan glasbeni program; 16.30: Jugoslavija v svetu; 16.40: Veliki glasbeni romantiki; 17.40: Pevci; 18.00: Prenos RL; 19.00: Orkester Nelson Riddle; 19.30: Prenos RL; 22.15: Orkester Mann; 22.40: Vечerni koncert; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.20: Jutranji pozdrav; 8.45: Strani iz albuma; 9.05: Pesmi; 9.50: Opera antologija; 10.30: Georges Sand; Sancia Basco; »La plume du diavole«; 11.00: Zam. za sam orkester; 11.30: Koncert; 14.45: Vreme na ital. morjih; 15.15: Na programu so valčki; 15.30: Glasbeni karnet; 15.45: Glasba in turizem; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Diletanzi v glasbi v XVIII. stoletju; 17.25: Charles Gounod; 18.00: Lahka glasba; 19.00: Plesna glasba; 20.25: Giuseppe Casieri; »Dove abita il prossimo« — 3. nadaljevanje; 21.00: Simfonični koncert; 22.00: Ritmična glasba.

II. program

8.00: Jutranja glasba; 8.35: Renato Rascel; 9.00: Ital. pentagram; 9.15: Ritem in fantazija; 10.35: Nove ital. pesmi; 11.00: Vesela glasba; 12.00: Zvočni tok; 14.00: Pevci; 14.45: Za prijatelje ples; 15.00: Ital. pesmi in ples; 15.35: Koncert v miniaturo; 16.00: Rapsodija; 16.35: Plošče; 17.35: Mala enciklopedija; 17.45: Radijska priredba: »Guerra in tempo di bagini«; 18.35: Vasi izbranci; 20.35: Sto mest; 21.35: Znanstvena oddaja; 22.00: Pesmi.

III. program

17.30: Telematovne skladbe; 18.40: Ital. periodični tisk; 19.00: Grossjevi Kvarteti za godala; 19.15: Španska kultura; 19.30: Vaskovčerni koncert; 20.30: Revija revij; 20.40: Stravinski; »Herr Biedermann in gli Incediari«; 22.25: Janacek in Sostakovic.

Slovenija

4.00: Dobro jutro; 8.05: Iz starejših slovenskih; 8.30: Veliki orkestri; 8.55: Pionirski tednik; 9.25: Petkovsko dopoldne z ansambli virtuozov; 10.15: Zvočna paleta; 10.35: Nas poljske; 10.55: Nima; 11.00: Zbor, nima; 11.25: Kmetijski nasveti; 12.25: Domači napet; 12.45: Zbor Slovenske filharmonije; 13.15: Obvestila; 13.30: Jug. skladatelji; 14.05: Veliki plesni orkestri; 14.35: Novosti iz fonoteke; 15.15: Napotki za turiste; 15.20: Zabavna glasba; 15.40: Le veselo; 16.00: Vsaak dan za vas; 17.05: Dragulji iz oper; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Ob zabavnih melodijah; 18.45: Iz naših kolektivov; 19.05: Glasbene razglavice; 20.00: Kratke večerine koncert; 20.35: Znanstveni pregled; 20.30: Griego; 20.45: Doda; 21.05: Veliki plesni orkestri; 22.50: Literarni nokturno; 23.05: Nočni koncert.

Ital. televizija

18.00: Program za najmlajše; 20.15: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Henry Grasso; »La maschera e la grazia«; 22.25: TV dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Dnevnik; 21.15: »La fiera dei sogni«; 22.20: Vojna na Pacifiku; ponovno zavzetje Filipinov; 23.00: Sportne vesti.

Jug. televizija

19.45: Propagandna oddaja; 20.00: TV dnevnik; 20.45: Program Jugoslovanske kinoteke; 22.15: Poročila.

HOROSKOP

DEVICA (od 23.8. do 22.9.). Da bi rešili vprašanje, ki vam je pri srcu, boste morali sprejeti ustrezne kompromise. Postavite se po robu občutku, da ste porazeni, zakaj le-ta izhaja samo iz vaše preutrujenosti.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.). Odlični finančni izgleidi. Večer je primeren za obisk, ki ga preživite v krogu prijateljske družine.

SKORPIJON (od 23.10. do 22.11.). S svojimi nezdravimi stališči postavljate v nevarnost tudi lastne interese. Okoliščine zahtevajo od vas sposobnost prilagoditve.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.). Skušajte izkoristiti dobro prilogo.

OVEN (od 21.3. do 20.4.). Ognjeni nekaterim kritikam na račun svojega kolega. Boljše razumevanje z ljubljeno osebo.

BIK (od 21.4. do 20.5.). Razmišljate o novih načrtih, vendar bodo ti od vas zahtevali večjo vztrajnost in potrpežljivost. Na žrtvost zvestega prijateljstva na oltar pretrganega ponosa.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.). V poslovnem pogledu boste s koristnim finančnim sporazumom dosegli lep uspeh. Na nekem sestanku boste dosegli dokajšnje simpatije.

RAK (od 22.6. do 22.7.). Preden sprejmete kak ukrep, dobro premislite, zakaj vsi se ne morejo izkazati kot koristni. Srečen večer z drago osebo.

LEV (od 23.7. do 22.8.). Ne spuščajte se v podvige, ki jim niste vajeni. S posrečeno zamisli boste dobro rešili nemo srčno zadevo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.). Dan je zelo ugoden za vse finančne podvige, vendar pa ne tudi za ugotovitev osebnega prestiza. Zauptajte v svoj pogum, ne da bi vas moral kdo k temu spodbujati.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.). Imela boste veliko zadoščenje v svojem delu, čemur bodo v dobri meri prispevali doseženi neposredni uspehi. V vašem okoliščju vas smatrajo za izredno podjetno osebnost.

RIBI (od 20.2. do 18.3.). Sledite prvemu impulzu, dogodki pa bodo potrdili pravilnost vaše odločitve. Vsi načrta se razvijajo normalno, kljub nasprotovanju nekaterih, ki jim ti niso všeč.

Goriško-beneški dnevnik

Še vedno je 3271 ljudi brez stalne zaposlitve

Izvoz v tuje države - Za skoro pet milijard hranilnih vlog na pošti - Stanje kmetijstva in živinoreje

Trgovinska dejavnost na Goriškem je bila v preteklem juniju, po podatkih Vestnika trgovinske zbornice, nekaj živahnija kot v preteklem mesecu maja. Na njen potoke so vplivali sezonski faktorji, posebno glede na kmetijske proizvode, gradbeni material in konfekcijo.

Poleg trgovine s Slovenijo v okviru vidnega sporazuma za maloprodajni promet, ki je presegal v omejenem mesecu 600 milijonov lir izmenjav, so goriški trgovci izvozili v Francijo za 120.000 lir jader za čolne, v Grčijo za 950.000 lir furnirja, v Libijo za 610.000 lir stolic ter v Venezuelo za nekaj nad milijon lir nadomestnih delov za tkalske stavke; v celoti za 2,7 milijona lir blaga.

Na kreditnem področju v juniju ni bilo kakšnih posebnih sprememb, če izrazimo večje povpraševanje po kreditih. Vloge pri poštini hranilnici so konec aprila dosegle 4.920 milijonov lir, od tega samo za poštne bone 3.065 milijonov.

V juniju smo imeli tudi pet stotih milijonov, od tega štiri pri trgovskih podjetjih in enega pri nekem avtoprevoznem podjetju, vendar je šlo v vseh primerih le za manjša podjetja.

Kar se zaposlitve tiče je v juniju dobilo delo 1.292 ljudi, od tega 233 v goriški občini. Ob koncu junija je bilo vpisanih pri uradu za delo še 3.271 brezposelnih, ki so iskali zaposlitve. Od teh je bilo 19 iz kmetijstva, 1.625 iz industrije, 317 s trgovinskega področja, 733 nekvalificirane delovne sile, ostali pa so uradniki in delavci z drugih področij. V istem mesecu je odšlo na delo v tujino 22 delavcev in uradnikov; od teh jih je našlo 8 delo v Švici, 12 v Nemčiji po eden pa v Franciji in v Luksemburgu.

Kar se kmetijstva v juniju tiče naj omenimo, da smo imeli precej padavin, kar je oviralo normalno delo na polju, ter zakasnilo rast žita, ki je že prej trpelo zaradi pazebe. Pač pa je bilo vreme ugodno za krmne rastline, koruzo in okopavine, kjer smo imeli dober pridelek. Stanje živine je bilo na splošno normalno in ni bilo na tem področju kakšnih posebnih problemov.

Kino

VERDI. 17.00: «Italia proibita». Dokumentarni italijanski film.

CORSO. 18.00: «Le comiche di Charlot». C. Chaplin. Ameriški črno-beli film. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 17.15: «I fuorigioco del Colorado». M. Anderson in L. Davis. Ameriški črno-beli film. Zadnja predstava ob 21.30.

CENTRALE. 17.30: «Divorzio alla siciliana». L. Orfei in T. Murgia. Italijanski barvni film v kinematopu. Mladini pod 14. letom starosti vstop prepovedan. Zadnja predstava ob 21.30.

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Goričkanu Cristoforoletti, Travnik št. 14, tel. 29-72.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Goriči najvišjo temperaturo 26,2 stopinje ob 12.50, najnižjo 17,8 stopinje ob polnoči. Povprečne višje je bilo 89 odstotkov. Delež je padlo 2,4 mm.

VESTI IZ ŠTANDREŽA

Mladi nogometaši v vrstah Juventine

Ul. Natisona je tudi potrebna protiprašne prevleke

Cerprav smo se sredi najbolj vročega poletja, pa so se pri štandreškem nogometnem društvu »Juventina« že začeli pripravljati na jesensko nogometno sezono, da jih ne bi našla nepripravljeni. Na poziv društva, ki smo pred časom objavili v našem listu, se je odzvalo precej najmlajših, ki imajo veselje do tega športa. Prijavili so se ne samo iz Štandreže, ampak tudi iz drugih okoljskih krajev, ter bodo lahko zamašili vrzeli v ekipi naraščajočkov. Nekateri bolj izkušeni igralci te skupine bodo namreč morali v prvo ekipo, kjer bo odšlo nekaj starih igralcev, ki jih bodo nadomestili z mlajšimi in svežimi silami. Nekaj poskusov so napravili že pri zadnjih tekmah v pretekli sezoni in so se nekatere mlade igralce prav dobro izkazali. Zato računajo, da bodo v pomladitvijo prvo ekipo še bolj okrepili. Kmalu bosta obe ekipi začeli z rednim treningom, h kateremu morajo seveda pristopiti igralci s potrebno disciplino, kar bo trenerju olajšalo delo in zagotovilo boljši uspeh. Sicer pa bomo o začetku treninga še naknadno poročali.

Skoro ga ni dopisa iz Štandreže, da bi ne obravnavali tudi naših cest. Tokrat je na vrsti Ulica Natisona, ki zavije s glavne ceste pri gostilni Molar proti Sod. Odločili so se, da jo bodo asfaltirali, kar pomeni, da jo bodo razširili na širino 10 metrov, da bi bila bolj udobna za promet, bodisi da vozijo tja smeti in odpadke iz mesta, ali da jih odvažajo kmetje iz smetišča za potrebe na svojem polju.

Posledica takega večjega prometa so obliki prahu, ki sili v hiše ob tej cesti in duši njihove prebivalce, ob deževnem vremenu pa se cesta spremeni v eno samo veliko blato. Tu bi bilo potrebno, da bi občina poskrbela vsaj za protiprašna sredstva, kot jo je napravila občina Števerjanj. Nekaj takega bi bilo koristno tudi iz zdravstvenih razlogov, saj je tak prah nevarno jemati bolezen.

JOŽE VERGAN:

Od MAREZIG do MADRIDA

35.

Jesenice so obsejna postaja. Moral sem izstopiti, da mi pritisnejo žig na potni list. Obmejni policaj je dolgo vrtil moj potni list po rokah, ga listal, strmel v prazno rubriko o državljanstvu in si nato izpisal vse moje osebne podatke v poseben zvezek. Naposled pa mi je potni list že zigošal in vrnil.

V Avstriji je šlo hitreje. Komaj so naglo preleteli s pogledom prvo stran, že so udarili vanj žig in mi ga vrnil. V Švici so bili spet bolj natančni. Brž so opazili, da nimam francoskega vizuma. Takoj so vedeli, da sem politični emigrant. Nekaj časa so menda razmišljali, kako bom prišel brez vizuma čez francosko mejo, nato pa so zamahili z roko in pritisnili žig, kot bi hoteli reči: »Naj si pomaga pač, kot ve in zna!«

Vlak je odpeljal naravnost proti Parizu, ker pa nisem imel francoskega vizuma, sem izstopil v Baslu.

Na postaji sem sedel na klopi in razmišljal. Dostoj je šlo vse v redu. Pojde še nadalje tako? Najhujša ovira je še pred mano. Kako pridem čez mejo? Se bo treba spet plaziti po hribih in gozdovih mimo obmejnih stražarjev?

Iz listnice sem vzel naslov italijanskega emigranta in njega

Poseben konzorcij za razdeljevanje mleka?

Pri zvezi juljskih posestnikov (Unione agricoltori giuliani) so pripravili načrt za poseben konzorcij, ki naj bi prevzel in zanj razdeljevanje mleka po Goričnem, potem ko ga bodo pastirizirali. Po vsej verjetnosti bodo dali ta načrt v javno debato in tedaj bomo lahko videli, ali načrt ustreza našim potrebam in koliko bo lahko koristil potrošnikom. Prav tako je važno vprašanje, ali bodo potem lahko sedanji mlekarji še razdeljevali mleko, ki ga odkupujejo direktno od proizvajalcev po vaseh.

Zbrani prispevki

Včeraj so na zbirnem centru SKGZ v Goriči zbrali še naslednje prispevke:

Iz Goriče: N.N. 2000 in N.N. 10 tisoč lir.

Iz Štandreže: družina Doles 3000 lir.

Iz Sovodnj: Kristina Klemš 500 lir.

Iz Jazbin: Jožef Koršič 1000 lir.

Iz Pevme: Zora Pintar 1000 lir.

Skupaj 17.500.

Prejšnja vsota 1.618.190.

Danes objavljeno 17.500.

Skupaj 1.635.690.

PRETEKLI TOREK V DOBERDOBU

Ustanovili so občinsko sekcijo zveze bivših partizanov

Prijave za tridnevni avtobusni izlet po Sloveniji

Pretekli torek zvečer je bil v prostorih prosvetnega društva »Jezero« v Dobrodo bu sestanek bivših borcev iz doberdobske občine. Ob tej priložnosti so se pomislili o ustanovitvi občinske sekcije bivših partizanov za doberdobsko občino ter izvolili pripravljalnico. Javor, ki bo proti koncu septembra sklical ustanovni občin zbor.

Pogovorili so se tudi o podrobnostih tridnevnega izleta v Slovenijo, ki ga bodo organizirali dne 16., 17. in 18. avgusta. Udeleženci si bodo ogledali Postojnsko jamo, obiskali bodo Ljubljano, Idrijo in šli tudi v Cerkljo. Kdor bi se želel udeležiti tega izleta, naj se vpiše najkasneje do nedelje 11. t.m. pri enem naslednjih poverjenikov: Javor, ki bo proti koncu septembra sklical ustanovni občin zbor.

Pogovorili so se tudi o podrobnostih tridnevnega izleta v Slovenijo, ki ga bodo organizirali dne 16., 17. in 18. avgusta. Udeleženci si bodo ogledali Postojnsko jamo, obiskali bodo Ljubljano, Idrijo in šli tudi v Cerkljo. Kdor bi se želel udeležiti tega izleta, naj se vpiše najkasneje do nedelje 11. t.m. pri enem naslednjih poverjenikov: Javor, ki bo proti koncu septembra sklical ustanovni občin zbor.

TRG NA DEBELO JE DOBIL STREHO

Pokrita lopa na trgu na debele v Goriči, ki so jo težko časa čakali in zahtevali okoliški kmetje, postaja dejstvo. Prejšnji teden so postavili streho na visoke železne stebre in že takoj prvi dan so prodajalci zavzeli prostor pod njo. Pozneje pa so se morali zopet umakniti, ker so morali občinski delavci tja tlačkovati s cementnimi ploščami. Sedaj je tudi to vključeno in lopa bo izročena svaženemu namenu ter bo zlasti koristna v slabem vremenu, ko okoličani ne bo potrebovali dežne zaščite.

ŠPORTŠPORTŠPORT

SVETOVNO KOLESARSKO PRVENSTVO V HERENTALSU

Francoskim amaterjem naslov v ekipni vožnji na kronometer

Italijani (lanski prvaki) drugi, sovjetski kolesarji pa tretji - Jugoslovani na 10. mestu

HERENTALS, 8. — Naslov svetovnega prvaka v ekipni vožnji na kronometer, ki je bil v rokah Italijanov, je prešel k francoskim amaterjem. Ti so danes presenetili vse, a najbolj Italijane, ki so imeli do prihoda Francozov na cilj, najboljši čas in s to zato trdno upali, da jim zlata kolajna ne uide. Bili so se sicer sovjetske ekipe, vendar je tej le za nekaj stotink sekunde ušlo drugo mesto, ki je ostalo razodelanim branilcem lanskoljetnega naslova.

Brez dvoma lahko rečemo, da je prišlo v otvoritvenem dnevu svetovnega prvenstva v cestni vožnji do precejšnjega presenečenja. Predvsem je treba pripomniti, da so bili vsi favoriti premagani. Zmagali so Francozi, na katere ni nihče mislil, in to z izrednim časom 2 ur 05'45", kar pomeni, da je ekipa prevzela nekaj manj kot 100 km dolgo progo s povprečno hitrostjo 47,229 km na uro. Začetek vožnje transalpinskega mostova, ki so ga sestavljali Bechet, Bidault, Chappe in Motte, je bil precej klavrn. Ob koncu prvega kroga so bili Francozi na četrtem mestu za presenetljivo poljsko ekipo, ki se je s povprečno hitrostjo 44,418 km na uro držala prvega mesta, za Sovjetsko zvezo in Italijo.

Ob koncu drugega kroga se je ulila ploha, medtem ko je močan veter pretežil motil kolesarje. Francija je ohranila svoj položaj, kakor ga je ohranila Poljska, medtem ko se je italijanska ekipa približala vodilnim. Na tretjem mestu so bili sovjetski kolesarji.

V tretjem krogu, ko je divjal pravcati vihar, so Francozi prešli v močan napad. S povprečno hitrostjo 48 km na uro se je Francoskom posrečilo doseči celo boljše čas kot so ga zabeležili Italijani, ki so 20 km pred ciljem prevzeli vodilno vlogo. Sele na cilj so Italijani zvedeli, da se bodo morali zadovoljiti z drugim mestom, za katero so bili gotovi še le potem, ko so najavili čas sovjetske ekipe.

V tej resni mednarodni amaterski konkurenci je nastopila tudi Jugoslavija v postavi Valčić-Skerl-Valenčič. V prvih dveh krogih so Jugoslovani vozili na 13. mestu, v zadnjem krogu pa so močneje pritisnili na pedale in ob zaključku zasedli deseto.

KONČNI VRSTNI RED

1. FRANCIJA (Bechet, Bidault, Chappe, Motte) 2:05'45"95 (povprečna hitrost 47,229 km/h)
2. Italija (Fabbri, Grassi, Maino, Zandegu) 2:06'22"97
3. SZ (Mellick, Kapitanov, Salcusin, Glizarenko) 2:06'23"05
4. Danska (Kjell Rodian, Emil Hansen, Henning Petersen, Ole Hojlund) 2:07'48"45
5. Poljska 2:08'04"15
6. Švedska 2:08'12"80
7. Holandska 2:08'14"85
8. Madžarska 2:08'36"37
9. Švica
10. Jugoslavija (Valčić, Skerl, Valenčič) 2:10'37"47
11. Urugvaj 2:10'48"98
12. Romunija 2:11'14"72
13. Anglija 2:11'16"13
14. Nemčija 2:11'51"
15. Belgija 2:12'02"92
16. Avstrija 2:12'17"17
17. Španija 2:13'01"37
18. Japonska 2:16'52"94
19. Turčija 2:18'39"70
20. ZDA 2:18'59"48
21. Sev. Koreja 2:26'03"25

PO SKLEPU ZVEZNE PRIZIVNE KOMISIJE FIGC

Brescia bo v B Como pa v C ligi

Moštvo Brescie kaznovano z odvzemom 7 točk.

RIM, 8. — Brescia bo igrala v B ligi, Como pa bo moral nastopati v nižji skupini. To je presenetljiv rezultat odločbe zvezne prizivne komisije disciplinskega odseka italijanske nogometne zveze. Kot je znano, je disciplinski odbor FIGC 3. julija letos na podlagi obtožbe poskusa podkupovanja kaznoval Brescio z zadnjim mestom v lestevici B lige, kar je pomenilo, da je moštvo izpadlo iz drugoligške kategorije s posledicami, da bi moralo v prihodnjem nogometnem prvenstvu igrati v C skupini. Zaradi izpada Brescie pa se je rešil Como, ki bi moral izpasti.

S priznava razsodbo pa so Brescia kaznovali samo z odvzemom 7 točk, kar pomeni, da bo prvenstvo B lige začelo z -7.

Prizivna zvezna komisija je to krat sprejela pritožbo člana vodstva nogometnega kluba Brescia Alda Falconija in ga je oprostil obtožbe zaradi pomanjkanja elementov krivde. Tudi igralcu Catanzara Luigijsu Sardeiu, ki so ga v prvi stopnji kaznovali z do končnim odvzemom izkaznice nogometaša, so znatno znižali kazen: Sardeia so sicer spoznali za krivega, a so mu kazen zaradi ojačevalnih okoliščin zmanjšali na 8 mesecev prepovedi igranja.

Ta razsodba bo vnesla precej sprememb v strukturo prvenstva v B in C ligi. Medtem ko je Brescia dosegla zadoščenje, pa čeprav bo morala začeti prihodnje prvenstvo s precejšnjim handicapom, je Como, ki je bil vesel rešitve, izpadel in bo moral nastopati v C ligi.

PLAVANJE

Na Švedskem dva evropska rekorda

STOCKHOLM, 8. — Med švedskim plavalnim prvenstvom je Ann Christine Hagberg izboljšala s 1'17" lastni evropski rekord na 100 m prostu. Zenska štafeta 4x100 m prostu kluba Neptune iz Stockholm pa je s časom 4'14" dosegla nov evropski rekord, ki je pripadal holandski reprezentanci.

ATLETIKA

HELSINKI, 8. — Prvi dan atletskega dvoboja Finska-Madžarska se je končal z domačini v vodstvu 59:47.

OD 18. DO 25. T. M.

Goričan Jurij Uršič

(z ekipo Furlanije-Jul. krajine) na dirki po Jugoslaviji

V moštvo tudi Gregori, Bottega, Gheller in Scotto

RIM, 8. — Predsedstvo italijanske kolesarske zveze je odobrilo udeležbo ekipe Furlanije - Julijske krajine na letošnji etapni kolesarski dirki po Jugoslaviji, ki bo od 18. do 25. t.m. v petčlanski ekipi bo tudi naš goriški rojak Jurij Uršič, ki bo nastopil skupno s članom tržaške Coppi-Hausbrandt Edwardom Gregorijem, ki se je udeležil etapne dirke okoli Puglie in zasedel zelo častno drugo mesto. V moštvo Furlanije in Julijske krajine bodo še Bruno Bottega, Albino Gheller in Giovanni Scotto.

Letošnje dirke se bodo odvijali kolesarji trinajstih držav. Poleg tega bodo nastopile tudi razne jugoslovanske republiške reprezentance. Skupno bo 18. t.m. startalo približno 100 kolesarjev.

Letošnja dirka po Jugoslaviji je razdeljena na deset etap. Tekmovanje bo potekalo kakor sledi:

1. etapa 18.8.: okoli Beograda (150 km).
2. etapa 19.8.: Beograd — Ostjok (200 km).
3. etapa 20.8.: Nova Gradiška — Sisak (40 km na kronometer).
4. etapa 20.8.: Sisak — Zagreb (60 km).
5. etapa 21.8.: Zagreb — Reka (180 km).
6. etapa 21.8.: Opatija — Pulj (80 km).
- 22.8.: Odmor.
7. etapa 23.8.: Pulj — Nova Gorica (210 km).
8. etapa 24.8.: Nova Gorica — Vršič (106 km).
9. etapa 24.8.: Kranjska gora — Ljubljana (80 km).
10. etapa 25.8.: Ljubljana — Maribor (136 km).

Med pogovorom se je zanimal, kako da govorim tako dobro italijansko. Povedal sem mu, da sem delal nekaj časa v Trstu in da sem predsedel kot antifašist osem let po italijanskih zaporih in v konfinaciji. Nato sem mu moral pripovedovati o razmerah v Italiji in o režimu v zaporih. Radoveden je bil tudi, če sem v zaporih srečal katerega njegovih znancev. Našel mi je kakih 15 imen, med njimi Gina Giovetija, De Vecchia, Sociemara in Terecinia.

Pogovarjala sva se kakor dva stara znanca. Medtem je njegova žena pogrnila mizo in prinesla kosilo.

Po kosilu mi je povedal, da je dobil nalog, naj me prepelje čez mejo v Francijo.

«Danes ne utegnem. Imam namreč važen opravke, ki ga nikakor ne morem odložiti. Jutri pa pojdeva. Medtem ti pošlém prenočišče,» je rekel in vstal.

Odšel je v hotel, plačal prenočišče, jaz pa sem odšel svoj koveček vratarju. Nato me je odpeljal v baselski antifašistični krožek.

V krožku je bilo kakih 12 fantov. Nekateri so prebrali liste in revije, drugi so bili radirali ali igrali damo. Nekaj časa je ostal še z mano, nato pa je pogledal na uro in rekel:

«Zdaj pa moram iti. Imam važen opravke. Ti še lahko ostaneš. Jutri popoldne pa pridem ob petih v hotel pote. Bo di pripravljeno.»

Ostal sem med samimi tujci, toda kmalu so se zgrnili okrog mene. Povpraševali so, kdo sem, zakaj sem zbežal, kako je v Italiji, kako se držijo antifašisti v zaporih, če sem srečal v zaporih kakega njihovega prijatelja itd.

Večinoma so bili Italijani, nekaj pa je bilo tudi Nemcev in Avstrijcev. Vsi so prekinjali Mussolinija, Hitlerja in fašizem.

V hotel sem prišel precej pozno. Kljub temu, da sem bil utrujen, nisem mogel dolgo zaspati. Malo me je le skrbelo,

(Nadaljevanje sledi)